

РЕШЕНИЕ

№ 190

гр. София, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО VII ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Н. Младенов

Членове: Петър Н. Славчев
Диана Василева

при участието на секретаря **МАРТА Р. БОЯДЖИЕВА**
като разглежда докладваното от Диана Василева Въззивно частно наказателно дело № 20241100600881 по описа за 2024 година

Производството е по реда на Глава Двадесет и първа НПК.

Образувано е въз основа на въззивен протест против протоколно определение от 20.12.2023 г. на СРС, НО 96-ти състав, с което е прекратено наказателното производство по НОХД № 3800/2023 г. по описа на СРС за престъпление по чл. 343, ал. 3, пр. 3 и пр. последно, б. „А“, пр. 2, вр. ал. 1, б. „Б“, пр. 2, вр. чл. 342, ал. 1 НК, на основание чл. 248, ал. 5, т. 2, вр. чл. 250, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 8а НПК.

В протеста са изложени оплаквания за неправилност на постановения акт, тъй като според СРП в конкретния случай не се касае за идентични деяния следователно не е нарушен принципът *non bis in idem*. В протеста са изложени съображения, че деецът е санкциониран по административен ред за нарушение по чл. 123, ал. 1, т. 1 ЗДвП, а именно, че след като е станал участник в ПТП, го е напуснал без да уведоми компетентните служби на МВР, а обвинителният акт е внесен за престъпление по чл. 343, ал. 3, пр. трето и последно, б. „а“, пр. 2, вр. ал. 1, б. „б“, пр. 2, вр. чл. 342, ал. 1, пр. 3, за това, че на 09.06.2021г. около 12.25 ч. в гр. София, по ул. „Георги С. Раковски“ с посока на движение от ул. „Искър“ към ул. „Цар Симеон“ при управление на МПС – лек автомобил марка „Пежо“, модел 206, с рег. № С **** ХТ, като в района на кръстовището с ул. „Екзарх Йосиф“ на прилежаща пешеходна пътека, означена с маркировка М 8.2 от ППЗДвП, нарушил правилата за движение по пътищата, а именно чл. 119, ал. 1 ЗДвП, като не пропуснал пресичащата по пешеходната пътека отдясно наляво по посоката му на движение пешеходка – И. Т., като по непредпазливост ѝ причинил средна телесна повреда по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК – „счупване на основата на пета предходилна кост с отделяне на фрагмент и гипсова имобилизация, което реализирало медико-биологичния признак трайно затрудняване на движенията на долния десен крайник за период по-голям от 30 дни, като деецът е избягал от местопроизшествието и деянието е извършено на пешеходна пътека. СРП счита, че административното нарушение по чл. 123, ал. 1, т. 1 ЗДвП не обхваща

увреждане на здравето на друго лице чрез причиняване на средна телесна повреда. На следващо място излага съображения, че развитото се административно производство не е с наказателен характер и не покрива критериите „Engel”.

Искането от въззивната инстанция е за отмяна на протестираното определение и връщане на делото на първоинстанционния съд за продължаване на съдебното производство по него.

В закрито заседание от 15.02.2014 г. по реда на чл. 327 НПК съдът е намерил, че за изясняване на обстоятелствата по делото не е необходимо провеждането на съдебно следствие.

Пред въззивната инстанция прокурорът поддържа протеста. Излага доводи, че родовият обект на престъплението по чл. 343 НК е различен от този по чл. 175 ЗДвП. Коментира, че според наказателното постановление подсъдимият е санкциониран по чл. 123, ал. 1, т. 1 ЗДвП, а според обвинителният акт нарушеното правило за движение по пътищата е това по чл. 119, ал. 3 ЗДвП. Касае се за обвинение за престъпление, чието изпълнително деяние е различно от това за което подсъдимият е санкциониран по административен ред.

Защитникът на подсъдимия сочи, че атакуваното определение е постановено в съответствие със закона и следва да бъде оставено в сила. В тази насока защитникът се спира на идентичността на деянията, за които е проведено административнонаказателно производство и за които е внесен обвинителен акт. Позицията е върху идентичността на фактическите обстоятелства, залягнали в АУАН и тези, изложени в обстоятелствената част на ОА. На това основание се приема, че с образуването на второто наказателно производство е нарушен принципът „ne bis in idem” и единствената възможност за първоинстанционния съд е била да прекрати второто по ред производство.

СГС, като прецени доказателствата по делото, доводите на страните и след като извърши цялостна проверка на атакувания съдебен акт съобразно правомощията си по чл. 314 НПК, намира следното:

Първоинстанционното производство е образувано въз основа на внесен обвинителен акт срещу В. В. Г. за това, че на 09.06.2021г. около 12.25 ч. в гр. София, по ул. „Георги С. Раковски“ с посока на движение от ул. „Искър“ към ул. „Цар Симеон“, при управление на МПС – лек автомобил марка „Пежо“, модел 206, с рег. № С **** ХТ, като в района на кръстовището с ул. „Екзарх Йосиф“ на прилежаща пешеходна пътека, означена с маркировка М 8.2 от ППЗДвП, **нарушил правилата за движение по пътищата, а именно: чл. 119, ал. 1 ЗДвП: „При приближаване към пешеходна пътека водачът на нерелсово пътно превозно средство е длъжен да пропусне стъпилите на пешеходната пътека или преминаващите по нея пешеходци, като намали скоростта или спре“**, като не пропуснал пресичащата по пешеходната пътека отдясно наляво по посоката му на движение пешеходка – И. Т., като по непредпазливост ѝ причинил средна телесна повреда по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК – „счупване на основата на пета предходилна кост вдясно с отделяне на фрагмент и гипсова имобилизация, което реализирало медико-биологичния признак трайно затрудняване на движенията на долния десен крайник за период по-голям от 30 дни, като деецът е избягал от местопроизшествието и деянието е извършено на пешеходна пътека – престъпление по чл. 343, ал. 3, пр. 3 и пр. последно, б. „А“, пр. 2, вр. ал. 1, б. „Б“, пр. 2, вр. чл. 342, ал. 1 НК.

С наказателно постановление №21-4332-017619/29.08.2021г. на основание чл. 175, ал. 1, т. 5 ЗДвП на В. Г. е наложена глоба в размер на 200 лева и лишаване от право да управлява МПС за срок от 6 месеца за това, че „не спира и не установява последиците от ПТП“, с което виновно е нарушил чл. 123, ал. 1, т. 1 ЗДвП. В НП е посочено, че обстоятелствата, при които е извършено нарушението са следните: на 09.06.2021г. около 12.25 ч. в гр. София, управлява лек автомобил марка „Пежо“, модел 206, с рег. № С **** ХТ по ул. „Георги С. Раковски“ с посока на движение от ул. „Искър“ към ул. „Цар Симеон“, и в района на кръстовището след

ул. „Екзарх Йосиф“ като участник в ПТП напуска местопроизшествието с автомобила си без да уведоми компетентната служба на МВР и без да изчака пристигането на компетентните органи на МВР. Наказателното постановление е влязло в сила на 05.05.2022г.

С постановление от 12.04.2022г. В. Г. е привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл. 343, ал. 3, пр. 3 и пр. последно, б. „А“, пр. 2, вр. ал. 1, б. „Б“, пр. 2, вр. чл. 342, ал. 1 НК. На 13.10.2022г. наказателното производство е спряно на основание чл. 25, ал. 1, т. 5 НПК.

С Решение от 09.01.2023г. на АССГ е оставено без уважение искането на СРП за възобновяване на административнонаказателното производство, свързано с издаденото от началник сектор в отдел „Пътна полиция“ – СДВР наказателно постановление № 21-4332-017619/29.08.2021г. срещу В. Г.. В мотивите е прието, че административното нарушение по чл. 175, ал. 1, т. 5 ЗДвП (нарушаване задълженията си като участник в ПТП) няма как да осъществява състав на престъпление, каквото е предявеното от прокурора обвинение по чл. 343, ал. 3 НК (причиняване по непредпазливост на средна телесна повреда на пешеходец, намиращ се на пешеходна пътека и бягство от местопроизшествието).

Делото е внесено с обвинителен акт и в разпоредително заседание на 20.12.2023г., СРС е прекратил наказателното производство, като е приел, че е налице едно и също деяние, за което има приключило административнонаказателно производство и за което се води настоящото наказателно производство. Според СРС в конкретния случай подсъдимият е бил санкциониран с визираното по-горе наказателно постановление и фактите са идентични с тези, рамкирани в ОА. Приел е, че с образуването и провеждането на наказателното производство по НОХД № 13800/2023 г. ще се допусне повторение на наказателни процедури, първата от които е приключила с влязъл в сила съдебен акт.

Въззиваната инстанция не споделя извода на СРС по следните съображения:

В задължителните указания на ТР № 3/2015 г. на ОСНК подробно е разяснена забраната окончателно осъдено или оправдано лице не само да бъде наказано повторно за същото деяние, но и да бъде съдено и да подлежи на риск от наказателно преследване въобще. Именно за това с чл. 4, § 1 от Протокол № 7 са предвидени гаранции. Те са в смисъл, че след приключване на наказателна процедура с влязъл в сила съдебен акт никой не може да бъде застрашен от ново наказателно преследване или наказан за същото нарушение. Въведено е изискването постановения първи по време акт да има окончателен характер и с него да е разрешен правен спор по конкретно деяние, независимо дали е административно нарушение или престъпление. Без значение е и вида на акта - наказателно постановление, съдебно решение, присъда, определение за прекратяване. Без значение е и характерът на акта, т. е. дали е оправдателен или осъдителен.

От значение за прилагането на принципа е изясняване на въпроса за идентичност на субекта в двата наказателни процеса. Приложено спрямо конкретния случай няма съмнение, че както по административнонаказателното производство, така и това по образуването НОХД субектът на санкционираното деяние е един и същ - подсъдимия В. Г..

Въпросът, който се поставя в настоящия случай, е дали е налице "същото деяние", съпоставяйки това, за което от една страна обвиняемият е привлечен към наказателна отговорност за престъпление по чл. 343, ал. 3 НК и деянието, за което е ангажирана административно-наказателната му отговорност с издаването на НП № 21.

Забраната за повторно съдене и наказване на едно и също лице за същото деяние - *ne bis in idem* - е класически принцип на наказателнопроцесуалното право, чиято цел е да не се допусне повторението на наказателни процедури, които са приключили с влязъл в сила акт. Установеното от чл. 4, § 1 от Протокол № 7 към ЕКПЧ правило е съществен елемент на правото на справедлив процес по чл. 6, § 1 от ЕКПЧ. По естеството си то представлява самостоятелна гаранция на гражданите срещу угрозата да бъдат последователно подлагани

на наказателна репресия за престъпление, за което вече са били окончателно осъдени или оправдани съгласно наказателната процедура на държавата. Същото деяние (*idem*) е елементът, който свързва двата процеса срещу лицето. Преценката на това понятие е най-противоречивият аспект на принципа *ne bis in idem*.

В решението по делото *Zolotukhin v. Russia* на ЕСПЧ са установени трайни критерии за разрешаване на въпроса дали отделните процедури, водени срещу едно и също лице, се основават на едно и също деяние. В това решение е подчертано, че понятието престъпление не може да бъде стеснително или ограничително тълкувано по смисъла на отделните национални законодателства, в противовес на гарантираните със забраната за повторно съдене права. Прието е, че забраната по чл. 4, §1 от Протокол № 7 към Конвенцията следва да бъде схващана като забрана за преследване и наказване за второто деяние, доколкото то произтича от идентични факти или от такива, които по същество са "значително същите"-сходни, независимо от правната му квалификация или от защитаваия правен интерес. В този смисъл е и ТР № 3/22.12.2015 г. на ОСНК на ВКС, в което се сочи, че правната квалификация на деянията е критерий без решаваща роля за определянето на *idem* (същото деяние), а водещо е значението на фактическата идентичност или съществено сходство от обективна и субективна страна на конкретно осъществено от дееца поведение и преценката на *idem* изисква във всеки конкретен случай да се съпоставят съществения елементи на правонарушенията, които се изследват от гледна точка на конкретните условия на време, място, обстановка при осъществяване на деянието и единството на решението, въз основа на което е предприето поведението на дееца.

В конкретния казус, от внесения обвинителен акт срещу В. В. Г. е видно, че той е привлечен към наказателна отговорност за това, че на 09.06.2021г. около 12.25 ч. в гр. София, по ул. „Георги С. Раковски“ с посока на движение от ул. „Искър“ към ул. „Цар Симеон“, при управление на МПС – лек автомобил марка „Пежо“, модел 206, с рег. № С **** ХТ, като в района на кръстовището с ул. „Екзарх Йосиф“ на прилежаща пешеходна пътека, означена с маркировка М 8.2 от ППЗДвП, нарушил правилата за движение по пътищата, а именно: чл. 119, ал. 1 ЗДвП: „При приближаване към пешеходна пътека водачът на нерелсово пътно превозно средство е длъжен да пропусне стъпилите на пешеходната пътека или преминаващите по нея пешеходци, като намали скоростта или спре“, като не пропуснал пресичащата по пешеходната пътека отдясно наляво по посоката му на движение пешеходка – И. Т., като по непредпазливост ѝ причинил средна телесна повреда по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК – „счупване на основата на пета предходилна кост вдясно с отделяне на фрагмент и гипсова имобилизация, което реализирало медико-биологичния признак трайно затрудняване на движенията на долния десен крайник за период по-голям от 30 дни, като деецът е избягал от местопроизшествието и деянието е извършено на пешеходна пътека. С наказателното постановление Г. е санкциониран за това, че като участник в ПТП не е спрял за установяване на последиците от ПТП. В случая няма две деяния, за които се провеждат две производства с наказателен характер, тъй като се касае за едно деяние, елемент от което се явява напускането на местопроизшествието, но който елемент не е задължително и необходимо условие за реализиране на основния състав по чл. 343 НК, а законодателят го е определил като квалифициращ признак, водещ до по-тежка наказателна отговорност.

Европейският съд по правата на човека, в своята последователна практика е приел, че съдът при решаване на въпроса за приложението на принципа следва да се абстрахира напълно от правната характеристика на правонарушението и да ползва при преценката си, като единствена отправна точка идентичността на фактите.

По настоящето дело, фактите въз основа на които е наложена глоба по административен ред на подсъдимия, се състоят в напускане на местопроизшествието, след като е бил участник в ПТП. В тяхното съдържание не се включва причиняване на средна телесна повреда при управление на МПС вследствие нарушаване правилата за движение по

пътищата – непропускане на пешеходец на пешеходна пътека. Наказателната отговорност на извършителя на посоченото престъпление се реализира не само за извършено нарушение на ЗДвП, а за причинено вследствие на нарушението телесно увреждане. В случая в причинна връзка с настъпилото увреждане е не напускането на местопроизшествието (за което деецът е санкциониран по административен ред и което е само квалифициращ признак на престъплението по смисъла на ал. 3, чл. 343 НК), а нарушаването на чл. 119, ал. 1 ЗДвП: „При приближаване към пешеходна пътека водачът на нерелсово пътно превозно средство е длъжен да пропусне стъпилите на пешеходната пътека или преминаващите по нея пешеходци, като намали скоростта или спре“, за което деецът не е преследван/санкциониран по административен ред, поради което не би могло да става дума за идентичност на фактите в двете производства. Друг е въпросът, че наказателното постановление е издадено след като е образувано досъдебно производство и след като Г. е привлечен в качеството на обвиняем, поради което с оглед нормата на чл. 33 ЗАНН „*Когато за дадено деяние е възбудено наказателно преследване от органите на прокуратурата, административнонаказателно производство не се образува*“. Преценката, че деянието разкрива признаците на престъпление, остава релевантна и изключва компетентността на органите на административнонаказателното производство да го разглеждат. Необходимостта от прекратяване на наказателното производство в такива случаи е породена от допуснатото нарушение на правилото *ne bis in idem* тъкмо с оглед наличието на приключилото с окончателен акт първо по ред административнонаказателно производство, незаконосъобразно проведено в нарушение на чл. 33 от ЗАНН по повод **деяние, което не е административно нарушение, а престъпление**. В случая обаче напускането на местопроизшествието от участник в ПТП само по себе си не представлява престъпление, а е само квалифициращ признак на престъплението по чл. 343 НК. Затова санкционирането на водача по административен ред за нарушение по чл. 123 ЗДвП не е пречка за ангажирането на наказателната му отговорност по престъпния състав на чл. 343 НК. Разбира се, санкционирането на дееца по административен ред следва да се вземе предвид от съда, разглеждащ делото, при евентуално постановяване на осъдителен съдебен акт, като наложеното административно наказание се отрази при определяне на наказанието. С крайния си съдебен акт (в случай, че подсъдимият бъде признат за виновен) съдът разполага с възможност да го оправдае за наличието на квалифициращ признак, за който е наказан по административен ред, но това не води до несъстамерност на деянието, защото отговорността му ще се реализира по основния състав на престъплението. Макар и да е налице отказ за възобновяване на административнонаказателното производство, по което е издадено процесното наказателно постановление, това обстоятелство не се явява пречка за реализиране на наказателна отговорност за причиняване на телесна повреда при управление на МПС вследствие нарушаване правилата за движение по пътищата, защото за такова деяние деецът не е преследван и/или санкциониран в друго производство и затова не може да става дума за нарушение на правилото *ne bis in idem*.

Въззивният съд напълно споделя доводите в протеста касателно различните обекти на защита на административното нарушение по 123, ал.1, т.1 от ЗДвП и престъплението по чл. 343, ал.3, пр. трето и пр. последно, б. „а“, пр.2, вр.ал.1, б. „Б“, пр.2, вр. чл. 342, ал.1, пр. 3 НК. Престъплението по чл. 343 НК, макар и поставено в Глава Единадесета, Раздел II „Престъпления по транспорта и съобщенията“ има комплексен обект на защита. Систематическото място на престъпленията по транспорта ги определя като част от общоопасните престъпления. Според проф. Н. /в Наказателно право на НРБ, Особена част, том 2, 1959, стр. 330/ общоопасните престъпления засягат комплекс от обществени отношения, включващи широк кръг от имуществени интереси, живота и здравето на голям брой хора. При транспортните престъпления като вид общоопасни престъпления, състоянието на обща опасност се дължи на особеностите на предмета, върху който се въздейства. В наказателно-правната наука /А. Г., Наказателно право на РБ, Особена част,

2005, сгр. 493/ непосредственият обект на престъпленията по транспорта се определя като онези обществени отношения, които са свързани с безопасността на транспорта или като безаварийната транспортна дейност, чието накърняване води до поставяне в опасност или реално увреждане на имуществени или неимуществени интереси на неограничен кръг от хора. Предмет на престъплението е този материален елемент на обществените отношения чрез въздействието върху който се достига до засягане (увреждане или поставяне в опасност) на обекта на престъплението, затова в случаите, при които в състава на транспортното престъпление са включени причинени вреди или поставяне в опасност на живота и здравето на човека, то непосредствен обект на престъплението ще се окажат и съответните физически лица. Освен това престъплението е резултатно, а административното нарушение е на просто извършване и не предвижда настъпването на имуществени или неимуществени вреди за останалите участници в движението. В наказателното постановление е посочено, че Г. е санкциониран, защото след като е станал участник в ПТП, го е напуснал, без да уведоми компетентната служба на МВР и без да изчака пристигането на компетентните органи на МВР. Очевидно той не е нито „преследван“, нито санкциониран за причиняване по непредпазливост на средна телесна повреда на пострадалата И. Т. при управление на МПС, като нарушил правилата за движение по пътищата, а именно чл. 119 ЗДвП.

Предвид изложеното, изводът на СРС, че инкриминираното от държавното обвинение деяние обхваща изцяло фактите на административното нарушение, поради което те следва да се считат по двете производства за едни и същи по смисъла на чл. 4 от Протокол № 7 се явява неправилен.

С оглед отговора на въпроса за липсата на идентичност на деянията е безпредметно да се обсъжда дали двете производства имат характеристиките на наказателни. Все пак, за да отговори на изложеното в протеста твърдение, че проведеното административнонаказателно производство няма характер на наказателно, въззивният съд, ще маркира следното:

Съгласно указанията на ТР, правните понятия "наказателно обвинение" и "наказателно производство", с които борави Конвенцията, не препращат към стриктното им значение по националното законодателство, а имат собствено автономно значение. Тези термини следва да се разбират в контекста на утвърдените в практиката на ЕСПЧ принципи и съгласно възприетото от Съда тълкуване, независимо от вложения в тях смисъл по националното право, който може да е различен. Това означава, че по националното законодателство едно нарушение може да бъде окачествявано като административно, дисциплинарно, данъчно или "смесено", но да не съвпада с изискванията на Конвенцията. Като опорни точки за необходимата преценка въведени от ЕСПЧ са критерии "Енгел": квалификация на деянието по националното право, характер и естество на нарушението и вид и тежест на предвиденото наказание. В ТР № 3/2015 г. на ОСНК на ВКС изрично е указано, че за приложението на чл. 6, § 1от ЕКПЧ и чл. 4 от протокол № 7 е достатъчно и само един от признаците да отговаря на характеристиките на наказателно обвинение.

Действително, по нашето законодателство напускането на местопроизшествието от участник в ПТП не е криминализирано, но следва да се има предвид, че първият критерий "Енгел" е формален и няма решаващо значение за извода, дали съответното производство има наказателен характер по смисъла на Конвенцията и Протокол № 7. Нормата е насочена към неограничен кръг адресати, а не към група със специален статут. Относно санкцията – глоба и лишаване от правоуправление, тези наказания са предвидени и по системата от наказания в общата част на НК. Репресивната цел е конститутивен елемент на наказателната санкция. Типична за санкциите при наказателните обвинения е и тяхната превантивна насоченост срещу извършване на други неправомерни деяния.

Изложеното налага отмяна на определението за прекратяване на наказателното производство. Делото следва да се върне на същия съд и друг съдебен състав, доколкото за

досегашния състав е налице пречка по смисъла на [чл. 29, ал. 1-ва, т. 1-ва, б. "в" от НПК](#), за продължаване на наказателното производство.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ определение от 20.12.2023 г. по НОХД № 3800/2023 на СРС, НО 96-ти състав за прекратяване на наказателното производство срещу В. В. Г..

ВРЪЩА делото на СРС за ново разглеждане от друг съдебен състав от стадия на разпоредителното заседание.

Решението не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____